

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสื่อสารกับการต่อสู้เพื่อสร้างความหมายของผู้หญิงเที่ยวกลางคืน” เป็นการศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อการต่อสู้/ต่อรองความหมายของผู้หญิงที่ใช้เวลาร้างด้วยการเที่ยวในเวลากลางคืน ผ่านมุมมองของผู้หญิงเที่ยวกลางคืนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้หญิงเที่ยวกลางคืนในบริบทจริง รวมถึงกระบวนการสื่อสารความหมายของผู้หญิง เพื่อต่อรองกับโครงสร้างทางสังคม ในพื้นที่และเวลาของการเที่ยวกลางคืนทั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดเรื่องสตรีนิยม (feminism) และแนวคิดเรื่องการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยใช้การศึกษาผู้หญิงในแนวทางวัฒนธรรมศึกษา เพื่อเป็นกรอบในการทำความเข้าใจกระบวนการสื่อสาร และการต่อสู้เพื่อสร้างความหมายของผู้หญิงเที่ยวกลางคืน จากการศึกษาผู้วิจัยพบข้อสรุปดังนี้

วัฒนธรรมของผับได้กลายมาเป็นอีกหนึ่งเวทีให้ผู้หญิงก้าวเข้าไปสื่อสารเพื่อต่อสู้/ต่อรองกับนิยามในเรื่องเวลาและพื้นที่ที่สังคมได้กำหนดเอาไว้ให้กับผู้หญิง เมื่อเธอเลือกที่จะใช้เวลาว่างด้วยการออกไปเที่ยวในเวลากลางคืน เธอได้รื้อถอนความหมายเดิมที่สังคมมีต่อผู้หญิงเที่ยวกลางคืนว่าเป็น “ผู้หญิงไม่ดี” มาสู่พื้นที่การสื่อสารเพื่อพบปะสังสรรค์กันในหมู่เพื่อนฝูง หรือเพื่อผ่อนคลาย ระบายความทุกข์ที่มีอยู่ในใจออกไปบ้าง อีกทั้งยังเป็นการขยายขอบเขตประสบการณ์ในการใช้ชีวิตให้ผู้หญิง โดยเธอจำเป็นต้องสร้าง “กลยุทธ์เพื่อความอยู่รอด” (tactic for survival) โดยผ่านการสื่อสารเพื่อต่อสู้/ต่อรองความหมายในพื้นที่ของการเที่ยวกลางคืน ซึ่งเป็นเวลา/พื้นที่ที่แปลกใหม่และไม่คุ้นเคยของผู้หญิง และเพื่อเรียกร้องความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย เมื่อผู้ชายเที่ยวกลางคืนได้ ผู้หญิงก็ควรจะมีสิทธิในเรื่องนี้เท่าเทียมกันด้วย

ด้วยเหตุนี้ การสื่อสารในพื้นที่การเที่ยวกลางคืนของผู้หญิง จึงเป็นการออกไปขยายเส้นขอบฟ้าของประสบการณ์ส่วนบุคคล (horizon of personal experiences) ขยายโอกาสในการสื่อสารในพื้นที่ใหม่เวลาใหม่ เนื่องจากหากผู้หญิง ถูกจำกัดขอบเขตในการใช้ชีวิตเสียแล้ว โอกาสที่ผู้หญิงจะพัฒนาทางความคิดก็จะน้อยลงไปด้วย

ส่วนการสื่อสารเพื่อการต่อสู้/ต่อรองความหมาย ในกรณีการเที่ยวกลางคืนของผู้หญิง นั้นมีแนวโน้มจะเป็นการต่อสู้ระดับปัจเจกบุคคล (individual movement) และเป็นการต่อสู้แค่ชั่วคราว เพียงเพื่อเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมระหว่างหญิง/ชาย และมักจบลงที่ตัวผู้หญิงเอง โดยไม่เคลื่อนไปที่ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (social movement) อย่างแท้จริง